

Konferencja szkoleniowa dla nauczycieli i pedagogów
„Życie z FAS”

Alkohol w rodzinie – zaburzone więzi

Beata Stebnicka
Fundacja FASTRYGA
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Zabrzu

Zaburzenia więzi

Nie ma takiego doświadczenia dla małego dziecka, które z większym prawdopodobieństwem wzbudzałoby w nim intensywną i gwałtowną nienawiść do matki, jak separacja.

John Bowlby, 1960

Teoria przywiązania J. Bolwby'ego

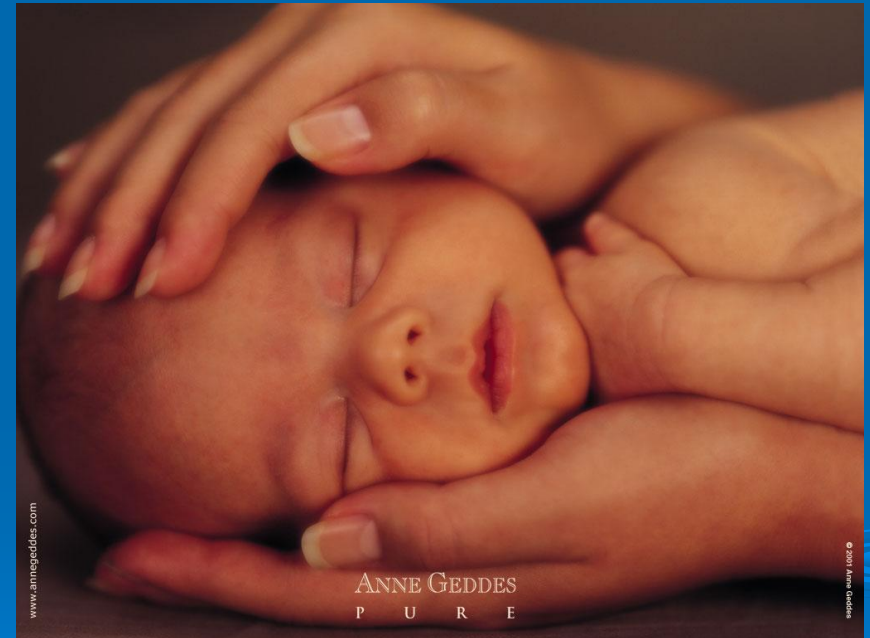

- *Przywiązanie* – termin określający proces, za pomocą którego dziecko tworzy więź ze swoim początkowym opiekunem, najczęściej matką.
- W każdym człowieku istnieje uwarunkowana genetycznie tendencja do tworzenia silnych więzi emocjonalnych z innymi ludźmi.

Style przywiązania wg. M.Ainsworth

Więź bezpieczna

- Dziecko traktuje opiekuna jako podstawę bezpieczeństwa, aby móc poznawać otoczenie. Separacja daje poczucie dyskomfortu, a ponowne spotkanie opiekuna wiąże się z witaniem i zadowoleniem, dziecko bawi się dalej.

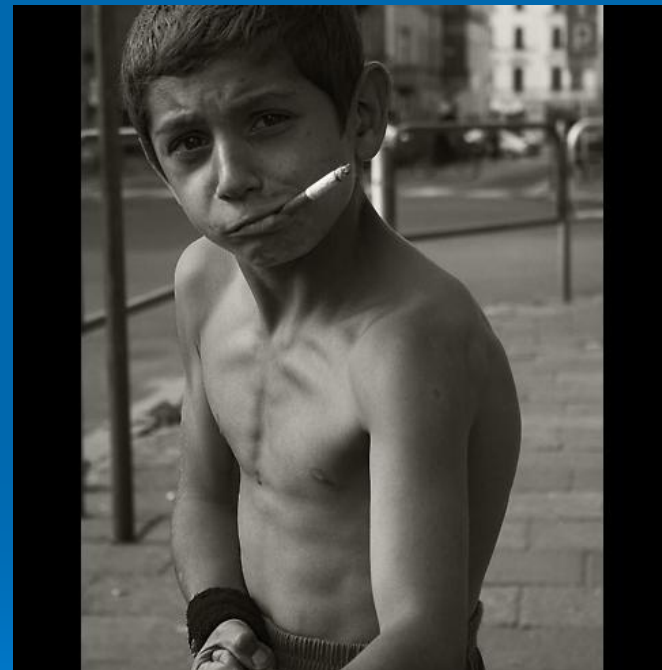
Więź bezpieczna

- Rodzic szybko reaguje na dyskomfort dziecka, odpowiada na sygnały wydawane przez dziecko i właściwie na nie reaguje. Reakcje są stabilne i przewidywalne.
- Dziecko ma prawidłowy obraz własnej osoby, wyraża radość adekwatnie do sytuacji, reaguje smutkiem na utratę, posiada zdolność empatii w stosunku do ludzi i zwierząt, jest uczciwe i lojalne.

Style przywiązania wg. M.Ainsworth

Więź lękowo - unikająca

- Dziecko poznaje i odkrywa otoczenie przy małym powiązaniu z opiekunem, doznaje niewielkiego dyskomfortu przy separacji, przy ponownym spotkaniu unika lub ignoruje opiekuna.

Style przywiązania wg. M.Ainsworth

Więź lękowo - unikająca

- Rodzic wykazuje brak czułości, jawnie odrzuca, nie zaspakaja potrzeb emocjonalnych, nie reaguje na potrzeby dziecka, cechuje go kompletny dystans i chłód.
- Dziecko nie ma dostępu do emocji, nie odczuwa współczucia, empatii, odczuwa bardzo duży dyskomfort przy bliskości, stara się utrzymać dystans.

Style przywiązania wg. M.Ainsworth

Więź lękowo - ambiwalentna

- Dziecko przejawia słabe pragnienie poznania otoczenia, głęboko przeżywa separację, przy ponownym spotkaniu z trudem powraca do „równowagi”.

Więź lękowo - ambiwalentna

- Rodzic jest nieprzewidywalny, zmienny, wykazuje niestałą lub słabą wrażliwość na sygnały wysyłane przez dziecko.
- Dziecko ma zaniżony obraz własnej osoby, innych postrzega jako niedostępnych, bardziej wartościowych, nie ma zaufania do ludzi, boi się odrzucenia, zależności, unika kontaktu, w relacji jest bardzo pasywne.

Style przywiązania wg. M.Ainsworth

Więź lękowo - zdezorganizowana

- Dziecko nie wykazuje spójnych zachowań przy badaniu otoczenia i ponownym spotkaniu z matką, przejawia zachowania zdezorganizowane, np. kołysanie się, zakrywanie twarzy, przybliżanie się i unikanie.

Więź lękowo - zdezorganizowana

- Rodzic nie reaguje na sygnały wysyłane przez dziecko, może budzić u dziecka strach (stosuje przemoc).
- Dziecko ma zmienny i niespójny obraz własnej osoby uzależniony od akceptacji i opinii innych, jest zazdrosne o innych, odczuwa lęk przed odrzuceniem, nadmiernie kontroluje emocjonalność, jest zależne, ale jednocześnie dominujące i kontrolujące.

Funkcjonowanie w życiu dorosłym

Typ bezpieczny

- Osoby dorosłe potrafią budować więzi z innymi, potrafią też rozwiązywać konflikty w relacjach
- Mają pozytywną samoocenę oraz poczucie sprawczości
- Są empatyczne
- Mają lepsze zdolności społeczne
- Lepiej radzą sobie z trudnymi sytuacjami
- Są bardziej autonomiczne i niezależne.

Funkcjonowanie w życiu dorosłym

Typ lękowo - unikający

- Osoby dorosłe są zdystansowane, nie potrafią nawiązać kontaktu
- Są bardziej zależne od innych
- Nie doceniają swoich możliwości
- Nadmiernie czujne i ostrożne
- Mało odporne na frustrację
- Z poczuciem małej sprawczości
- Z niską samooceną
- Idealizują przeszłość
- Często są to osoby samotne.

Funkcjonowanie w życiu dorosłym

Typ lekowo - ambiwalentny

- Osoby dorosłe nie potrafią rozwiązywać konfliktów, uciekają
- Są mało autonomiczne
- Mają niską samoocenę
- Często są kontrolujące
- Przejawiają złość z sytuacjach frustracji, rozczarowania, zranienia, lęku
- Stale poszukują miłości rodziców.

Funkcjonowanie w życiu dorosłym

Typ zdezorganizowany

- Osoba dorosła w sytuacjach frustracji odczuwa gniew, może reagować agresją
- Ma trudności z odraczeniem gratyfikacji
- Może rozwinąć zaburzenia osobowości, szczególnie typu „borderline”
- Ze względu na niewielką odporność psychiczną istnieje wysokie ryzyko rozwinięcia PTSD w sytuacji nasilonego stresu.

Dziękuję za uwagę

Desktop wallpaper by Antheme. Photography by Anne Geddes